

Kvalitetsmjølk for kvit geitost - presentasjon av samarbeidsprosjektet

OLE TAUGBØL¹, TOVE DEVOLD², MARGRETE EKNÆS¹, MARIT JØRGENSEN³, ÅSHILD RANDBY¹, SIV SKEIE², HÅVARD STEINSHAMN³, GERD VEGARUD², HARALD VOLDEN⁴ OG TORMOD ÅDNØY¹

Universitetet for miljø- og biovitenskap, Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap¹, Institutt for kjemi, bioteknologi og matvitenskap², Bioforsk³, TINE⁴

Bakgrunn

Norske forbrukeres preferanser for geitemjølksprodukter er i endring. Etterspørselen etter brunost går tilbake, mens interessen for kvit geitost er økende. Produksjon av kvit geitost setter strengere krav til kvaliteten av geitemjølka, spesielt koaguleringssevnen til osteproteinene og en mildere smak og lukt. Per i dag er osteutbyttet av mjølka for dårlig, og smaksfeilene for mange. Det er også et problem at kvaliteten av geitemjølka levert til meieri er for ujevn.

Målsetting

Prosjektets hovedmål er å etablere måleparametere for god kvalitet, og å kunne bruke disse opplysningene til å styre produksjonen på den enkelte gard. Kvaliteten kan forbedres gjennom riktigere føring på kort sikt, og gjennom målrettet avlsarbeid på lengre sikt.

Forskningens hovedoppgaver

Hovedaktivitetene er knyttet til tre områder; mjølkekvalitet, moderne avlsmetoder og føring.

Mjølkekvalitet

Ysteegenskapene påvirkes av mjølkas innhold og kvalitet av kasein og myseproteiner, fett og mineraler. En sentral del av prosjektet blir derfor å identifisere parametere som kan beskrive ysteegenskapene til norsk geitmjølk. Dette arbeidet vil kreve at man kommer frem til en felles forståelse for hva god geitemjølk skal være.

Avl

Ulike varianter av kasein gir varierende osteutbytte. Prosjektet søker å beskrive betydningen av genetiske varianter av kasein for ysteegenskapene og den sensoriske kvaliteten til mjølka. Det er et mål å kunne lese genotyper fra mjølkeprøver i Geitekontrollen, og bruke denne informasjonen i avlsarbeidet.

Fôring

Forsøkene knyttet til fôring tar sikte på å gi grunnleggende kunnskap om ulike fôringsregimers virkning på kvaliteten av geitemjølke gjennom hele laktasjonen. Spesielt vil en studere de fysiologiske årsakene til sammenhengen mellom ernæring og mjølkekvalitet hos geit.

Deltakende institusjoner

I dette prosjektet deltar UMB med to institutt. Institutt for kjemi, bioteknologi og matvitenskap (IKBM). Dette instituttet er ansvarlig for forskningen knyttet til beskrivelsen og definisjonen av optimal mjølkekvalitet for kvit geitost. Det er knyttet en stipendiat til denne delen av prosjektet. Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap (IHA) har ansvar for en stipendiat som skal arbeide med genetiske varianter av kaseingen, og bruken av multivariante analyser i avlsarbeidet. Forskere tilknyttet Nofima mat er veiledere for denne stipendiaten sammen med prosjektleder Tormod Ådnøy fra IHA. Det er også finansiert en post doktor stilling ved IHA som skal arbeide med ernæringsfysiologiske problemstillinger knyttet til fôring i tørrperioden og tidlig laktasjon.

Bioforsk Nord skal gjennomføre et omfattende forsøk knyttet opp til bruken av utmarksbeite for mellom annet å skille mellom effekt av beitekvalitet og laktasjonsstadium. Dette forsøket skal gjennomføres på Gibostad i Troms.

TINE og Norsk Sau og Geit er næringslivets representanter i prosjektet.

I tillegg har prosjektet knyttet til seg samarbeidspartnere fra både Frankrike og Italia.

Finansiering

Prosjektet finansieres ved midler fra Norges forskningsråd (9 168 000 NOK), TINE (1 500 000 NOK) og egeninnsats fra UMB (1 350 000 NOK) og Nofima mat (800 000 NOK). Forskningsprosjektet har en total ramme på 12 818 000 NOK. Sluttdato er satt til 31. desember 2012.